

تشنج

تشنج عبارت است از اختلال موقتی در مغز و این اختلال دو عملکرد و خصوصیت دارد:

- ۱- بصورت ناگهانی آغاز می شود.
  - ۲- غیرارادی و غیرقابل کنترل است.
- اگر تشنج تکرار گردد و علتی برای آن پیدا نشود صرع نامیده می شود.

انواع تشنج :

۱- منطقه ای و محدود

این تشنج از یک نقطه از مغز شروع می شود و به سه نوع تقسیم بندی می گردد :

نوع اول که در این تشنج کاهش سطح هوشیاری نداریم و می تواند بصورت پرش دست ، سرگیجه، تعریق و برافروختگی باشد.

نوع دوم : کاهش سطح هوشیاری داریم و قبل از کاهش سطح هوشیاری علائمی هشدار دهنده به نام اورا بوجود می آید که بیشتر در معده بصورت احساس ناخوشایند می باشد.

اورا علائم هشداردهنده قبل از تشنج می باشد که شامل توهمات بینایی ، بویایی ، شنوایی ، چشایی ، احساس ناخوشایند در معده و اضطراب و سرگیجه است .

نوع سوم که ابتدا تشنج بصورت منطقه ای و بعد بصورت ژنرالیزه در می آید.

۲- تشنج عمومی و منتشر

الف : این تشنج در هر دو نیمکره همزمان تخلیه می شود و به پنج نوع تقسیم بندی می شود : ۱- در بچه ها بصورت از دست رفتن هوشیاری برای ۵ تا ۱۰ ثانیه بدون از دست رفتن قوای بدن است.

ب- مانند نوع یک ولی شروع و ختم تشنج تدریجی است .

ج- بدون علائم هشدار دهنده یا اورا با دو فاز انقباض کل بدن و سیانوز و گازگرفتگی زبان و بالارفتن ضربان قلب و فشارخون و سپس فاز پرشی است.

د- تشنج بصورتی است که بیمار یک دفعه روی زمین می افتد .

ه- تشنج بصورت فاز انقباضی صورت می گیرد.

۳- تشنج میوکلونیک نوجوانان

در این نوع پرش ها عضلات بصورت دوطرفه در صبح قبل از بیدارشدن به هنگام کم خوابی دیده می شود ولی هوشیاری حفظ می شود.

۴- تشنج مقاوم به درمان

۵- تشنج تصادفی که از سه ماهگی شروع تا پنج سالگی ادامه می یابد و تکرار شونده است.

علل بروز تشنج :

بیشتر مواقع تشنج همراه با تب در اثر عفونتهای ویروسی دستگاه تنفسی و یا عفونت حادگوش میانی است . گاهی علت تشنج باتب مننژیت است و این علت بیشترین عامل تشنج در کودکان است. کاهش برخی

مواد مغذی معدنی مثل کلسیم ، منیزیم ، افت قندخون ضربه های وارد بر سر و تومورهای سر ، مسمومیت های دارویی و تشنج ناشی از مسمومیت بارداری نیز از دیگر دلایل دخیل در بروز تشنج هستند.

علائم تشنج :

- مرحله اورا : علائم هشداردهنده تشنج ، احساس ذهنی بیمار قبل از شروع تشنج می باشد.
- مرحله بیهوشی که با سقوط بیمار همراه است.
- مرحله تونیک : با سفتی عضلات همراه است.
- مرحله هیپرتونیک : سفتی عضلات شدید همراه با کمانی شدن کمر
- مرحله کلونیک : تشنج های عضلانی ، پرش های عضلات که بصورت مرتب اتفاق افتاده و در این مرحله بی اختیاری ادرار ، گاز گرفتن زبان و لب ها و قفل شدن فک مشاهده می شود.
- مرحله اغما
- مرحله پس از تشنج : بیمار به هوش آمده ، گیج و دچار اختلال جهت یابی می شود.

تشنج

تهیه و تنظیم:

دائرة آموزش بیمارستان بانک ملی ایران

۱۳۹۶

تهیه کننده: خانم دکتر دیباجی

تهیه کننده: خانم مهرباد آهنگر

درمان تشنج :

درمان تشنج بصورت تجویز دارو با دوز پایین شروع و به مرور تا کنترل تشنج افزایش می یابد تا دوز هدف ثابت شود.

پیشگیری از تشنج مجدد :

- یکی از مهمترین عوامل جلوگیری کننده از تشنج خواب کافی است . اگر مشکل خواب وجود دارد حتماً با پزشک در میان بگذارید تا درمان شود.
- از الکل و داروهای بدون نسخه اجتناب شود.
- مصرف صحیح داروهای ضد تشنج تجویز شده و خودداری از کم یا زیاد کردن و یا مصرف نکردن دارو بدون تجویز پزشک

مداخلات هنگام تشنج :

- جهت باز کردن راه هوایی، بیمار به پهلو برگردانده شود و از باز کردن دهان بیمار (به زور) ممانعت به عمل آید.
- محافظت از بیمار در برابر آسیب
- ارائه مراقبت پس از برگشت هوشیاری
- فضای اطراف بیمار را خالی کنید و اشیای بالقوه خطرناک مانند نوشیدنی های داغ و یا اجسام تیز را دور کنید.
- بالشتک نرم زیر سر بیمار جهت محافظت سر قرار دهید.
- از حرکت دادن بیمار خودداری کنید مگر اینکه در معرض خطر باشد.
- از قراردادن چیزی در دهان یا استفاده از نیروی خود برای مهار حرکات او خودداری کنید.
- در اسرع وقت با حفظ ایمنی بیمار به مرکز درمان رسانده شود.

روشهای تشخیص تشنج :

- شرح حال بیمار از موقعیت پیش آمده
- نوار مغز
- MRI و یا CT اسکن مغز
- گاهی آزمایش مایع مغزی نخاعی نیاز

آدرس : تهران، خیابان فردوسی، محوطه ادارات

مرکزی بانک ملی ایران، بیمارستان بانک ملی

تلفن : ۰۲۱-۶۱۴۲۳۷۱۰

www.bmihospital.com